

[A. C. D. Petersen.]

140 000 Kr., 200 000 Kr., 350 000 Kr., 660 000 Kr. og 570 000 Kr. Til Fattigvæsenet henholdsvis 270 000 Kr., 600 000 Kr., 980 000 Kr., 1 730 000 Kr. og 2 110 000 Kr. Til Rets- og Politivæsenet henholdsvis 978 000 Kr., 1 380 000 Kr., 2 100 000 Kr., 3 910 000 Kr. og 3 840 000 Kr. Til Medicinalvæsenet brugtes der i 1901—02 1 203 000 Kr., i 1913—14 2,28 Mill. Kr., i 1918—19 7,2 Mill. Kr., i 1925—26 11,8 Mill. Kr. og i 1928—29 10,18 Mill. Kr. Til Renter er der i de samme Aar brugt henholdsvis 461 000 Kr., 880 000 Kr., 1 300 000 Kr., 2 630 000 Kr. og 2 710 000 Kr. Til andre Udgifter er der gennem Aarene brugt 311 000 Kr., 320 000 Kr., 700 000 Kr., 1 250 000 Kr. og 2 940 000 Kr. Ialt er Forbruget vokset fra i 1901—02 at være 6 Mill. Kr. til i 1913—14 at være 9,59 Mill. Kr., i 1918—19 19,86 Mill. Kr., i 1925—26 44,67 Mill. Kr. og i 1928—29 46,33 Mill. Kr.

For Sognekommunernes Vedkommende stiller Udgifterne sig saaledes: Til Administration i 1903—04 380 000 Kr., i 1913—14 1 100 000 Kr., i 1918—19 2,94 Mill. Kr., i 1925—26 4,66 Mill. Kr. og i 1928—29 5 Mill. Kr. Amtsfondsbidragene er henholdsvis 0,59 Mill. Kr., 0,86 Mill. Kr., 1,46 Mill. Kr., 4,14 Mill. Kr. og 4,78 Mill. Kr. Til Fattigvæsenet er Udgifterne henholdsvis 4,68 Mill. Kr., 5,27 Mill. Kr., 8,75 Mill. Kr., 13,93 Mill. Kr. og 15,98 Mill. Kr. Udgifterne til Hjælpeskasserne er kun opgjort for 1925—26 med 2,63 Mill. Kr. og for 1928—29 med 3,63 Mill. Kr. Til Arbejdsløsheden er der i de samme 2 Aar medgaaet henholdsvis 2,23 Mill. Kr. og 0,73 Mill. Kr.; til Syge og Invalidere 2,47 Mill. Kr. og 3,02 Mill. Kr.; til forskelligt 1,38 Mill. Kr. og 1,4 Mill. Kr.; til Aldersrente i 1903—04 4,06 Mill. Kr., i 1913—14 3,7 Mill. Kr.; i 1918—19 8,77 Mill. Kr., i 1925—26 13,81 Mill. Kr., og i 1928—29 10,24 Mill. Kr.; til Skolevæsenet henholdsvis 5,88 Mill. Kr., 7,17 Mill. Kr., 12,09 Mill. Kr., 20,23 Mill. Kr., og 19,14 Mill. Kr.; til Veje henholdsvis 2,6 Mill. Kr., 3,72 Mill. Kr., 7,77 Mill. Kr., 19,39 Mill. Kr. og 18,88 Mill. Kr.; til Renter henholdsvis 1,05 Mill. Kr., 1,97 Mill. Kr., 2,94 Mill. Kr., 7,09 Mill. Kr. og endelig for det sidste Aar 7,6 Mill. Kr. Til andre Udgifter betaltes der i 1903—04 2,38 Mill. Kr., og i de følgende Aar som før nævnt henholdsvis 1,32 Mill. Kr., 4,75 Mill. Kr., 5,98 Mill. Kr. og 6,40 Mill. Kr. I alt er Udgifterne indenfor Sognekommunerne lagt paa faste Ejendom saaledes: I 1903—04 21,6 Mill. Kr., i 1913—14 26,24 Mill. Kr., i 1918—19 65,35 Mill. Kr., i 1925—26 97,94 Mill. Kr. og i 1928—29 96,87 Mill. Kr.

Hvis man saa vil sikrø sig Klarhed over, om dette nu væsentlig er begrundet i Ejendomsværdiernes Stigning, saa har jeg til Belysning heraf en Fortegnelse over Skattepromillerne for 4 Aar. Det fremgaar af denne, at for 1905—06 var Skattepromillen $4\frac{2}{3}$, for 1913—14 6,1, for 1923—24 11 og for 1929—30 10,2.

Hvis man nu vil undersøge, hvad denne Ejendomsbeskatning betyder for en middelstor Ejendom til 50 000 Kr.'s Ejendoms skyld, omregnet i Prioritetsbyrde til en Rentefod af 5 pCt., saa vil man se, at i 1905—06, da Ejendomsskatterne var 233 Kr., var det lig med en Prioritet, som det Offentlige havde lagt paa Ejendommen, af 4 660 Kr.; i 1913—14 vil de faste Skatter være 305 Kr. og det Offentliges Prioritetsanbringelse 6 100 Kr., i 1923—24 vil de faste Skatter være 550 Kr. svarende til en Prioritet paa 11 000 Kr., og i 1929—30 vil de faste Skatter være 510 Kr., svarende til en Skatteprioritet paa 10 200 Kr. Man vil saaledes se, at en stigende Skattebyrde gennem disse 24—25 Aar har medført, at man formelig har eksproprieret $\frac{1}{5}$ af Ejendommens Værdi.

Hvis man vil tage en Ejendom til 20 000 Kr.'s Ejendomsskyld, altsaa en af de større Husmandsejendomme, vil man se, at de faste Skatter i 1905—06 var 93 Kr., svarende til en Prioritetsbyrde paa 1 860 Kr., i 1913 122 Kr., svarende til en Prioritetsbyrde paa 2 440 Kr., i 1923—24 220 Kr., svarende til en Prioritetsbyrde paa 4 400 Kr. og i 1929—30 204 Kr., svarende til en Prioritetsbyrde paa 4 080 Kr. Altsaa akkurat det samme Billede som før: man har fra Samfundets Side prioriteret Ejendommene med $\frac{1}{5}$ af deres samlede Værdi.

Jeg har anført disse sidste to Beregninger, fordi man saa ofte har anført i denne Sal, at Landbruget har paataget sig en letsindig Gældsforpligtelse. Nu erkender jeg, at der er adskillige Landbrugere, der har handlet letsindigt, og jeg skal senere sige et Par Ord om, at netop dette stemmer med, at hvis man vil træffe Foranstaltninger til Hjælp for Landbruget, maa det være Foranstaltninger af den Art som her, der gaar ud paa en bedre Rentabilitet i Landbruget, i Stedet for efter Almisserprincippet, hvor man giver dem, der handler letsindigt, den største Hjælp, og dem, der har handlet forsvarligt og økonomisk, den mindste Hjælp.

Hvis man vil undersøge, hvorledes Landbrugets Gældsstiftelse ligger i disse Aar, vil man se, at medens Landbruget i 1909 havde en Prioritetshæftelse paa